

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., ve věci

žalobce: **M. M. A. M.**, narozený dne X
státní příslušnost X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Verčimákem
sídlem Dřevná 382/2, 128 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretánské náměstí 101/5, 118 00 Praha

za účasti: **Ing. I. N.**, narozená dne X
bytem X

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2023, č. j. 302396-2/2023-MZV/VO,
takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva zahraničních věcí ze dne 18. 5. 2023, č. j. 302396-2/2023-MZV/VO, a rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Káhiře ze dne 9. 2. 2023 o žádosti o krátkodobé vízum č. CAIR 2023 01 10 0002 se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Tomáše Verčimáka, advokáta se sídlem 28. října 1001/3, 110 00 Praha.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2023, č. j. 302396-2/2023-MZV/VO (dále jen „**napadené rozhodnutí**“), jímž bylo rozhodnuto v řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza tak, že rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Káhiře (dále jen „**správní orgán prvního stupně**“) ze dne 9. 2. 2023 o zamítnutí žádosti o krátkodobé vízum č. X (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí**“) je v souladu s ustanovením § 20 odst. 5 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o pobytu cizinců**“). Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán prvního stupně rozhodl o žádosti žalobce o udělení víza rodinnému příslušníku občana Evropské unie č. CAIR 2023 01 10 0002 tak, že udělení víza se zamítá.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Žalobce v podané žalobě nejprve ve stručnosti zrekapituloval své předchozí žádosti o krátkodobé vízum a podrobněji popsal řízení o žádosti, o které bylo rozhodnuto prvostupňovým rozhodnutím. Poukázal také na to, že mu náleží právo získat krátkodobé vízum jako rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie.
3. Následně žalobce namítl částečnou nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí i napadeného rozhodnutí, neboť správní orgány se nevypořádaly se všemi doloženými důkazy. V napadeném rozhodnutí podle něj chybí v případě objasňování dílčích skutkových závěrů jednoznačná identifikace zdroje, ze kterého žalovaný vycházel. Správní orgán prvního stupně o většině podkladů mlčí a žalovaný některé nezmiňuje ani implicitně. V případě některých podkladů pak není zřejmé, co z nich bylo vyvozeno. Žalovaný se nevypořádal ani s konkrétní polemikou uplatněnou v žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza. Dle názoru žalobce se žalovaný soustředil na skutkové důvody, které mají sloužit jako základ pro zamítnutí žádosti, a popíral dílčí skutečnosti v jeho prospěch. Shrnul tedy, že není známo, jak správní orgány naložily se svojí diskreční pravomocí stran navržených důkazů a doložených podkladů.
4. Rovněž žalobce zpochybnil kvalitu záznamů z provedených pohovorů. Poukázal přitom na názor žalovaného o nedostatečné znalosti anglického jazyka, aby mohl vést autentický manželský život se svojí manželkou. Pohovory však byly vyhodnoceny jako stěžejní podklad pro rozhodnutí a byly z nich pečlivě vybírány určité skutečnosti, většinou v jeho neprospěch. Vzhledem k vedení záznamů o pohovorech v českém jazyce nevěděl, co podepisuje, protože je podepsal s výhradou. Podotkl přitom, že již v průběhu správního řízení vytýkal vady záznamu o pohovoru, což ovšem nebylo reflektováno. Dále žalobce poznamenal, že oba manželé hovoří anglicky na komunikační úrovni, přičemž slabší je jeho písemný projev. Zmínil, že vedle angličtiny ovládá i další jazyky včetně slovanského, protože by pro něj neměl být problém naučit se česky. Za zcestné a irrelevantní pak označil hodnocení možností jeho pracovního uplatnění v České republice. Rovněž za irrelevantní považoval tvrzení, že se na otázky v rámci pohovoru může vízový žadatel předem připravit, neboť tyto otázky určuje správní orgán. K údajným rozporům v pohovorech odkázal na svou předchozí žalobu a svá podání učiněná v průběhu správního řízení.

5. Dále žalobce uvedl, že žalovaný se měl zabývat dalšími důkazy uplatněnými v rámci žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza, kterými bylo reagováno na překvapivé prvostupňové rozhodnutí. V daném případě odmítl uplatnění koncentrace řízení. Pochybení správního orgánu prvního stupně, kvůli kterému nebylo umožněno odstranit případné nedostatky žádosti, žalovaný nijak nerefletoval a zákonem předpokládaným způsobem nereagoval na podání ze dne 17. 5. 2023. Také žalobce připomněl, že od jeho poslední žádosti uplynul téměř rok, od uzavření sňatku téměř dva roky a od seznámení s manželkou šest let. Již jen s ohledem na plynutí času se tedy jejich manželský život rozvíjí, což bylo třeba v rámci nové žádosti reflektovat. Poukázal na mizivou šanci vést s manželkou trvale společnou domácnost kvůli nemožnosti žít spolu v cílové zemi. Přesto využívají každou možnost, aby manželka přicestovala do Egypta a jsou v kontaktu alespoň na dálku, přičemž ani administrativní potíže neoslabily jejich záměr vést společný život v České republice. Žalovaný tedy vydal napadené rozhodnutí na základě zastaralých informací a nezohlednil, že došlo k vývoji.
6. Následně žalobce namítl, že nesprávný je závěr žalovaného o účelovosti jeho manželství. Je podle něj v rozporu s tím, co vůbec ve správním řízení uváděl a co objektivně vyšlo najevo. Především je vystaven na čistých spekulacích a domněnkách, případně selektivním hodnocení poznatků. Dále poukázal na závěry vyjádřené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43, s tím, že otázka identifikace účelovosti manželství je otázkou primárně skutkovou. Správní orgány podle něj mají povinnost jednoznačně prokázat závěr o účelovosti manželství. V případě pochybností je přitom nutno ctít manželský svazek a upřednostnit umožnění realizace rodinného života v hostitelské zemi. Pokud uzavřením manželství dojde k získání práva pohybu a pobytu, neznamená to automaticky naplnění kritéria pro zamítnutí žádosti. Stejně platí i pro stabilizaci socioekonomického zázemí. Taktéž žalobce navrhl provedení svého účastnického výsledku a výsledku své manželky. Na základě toho by podle jeho názoru bylo možné dospět k jiným skutkovým závěrům, než ke kterým dospěly správní orgány.
7. Posléze se žalobce vyjádřil k vytýkanému vedení paralelních vztahů a kontaktům s rodinou. Zrekapituloval manželské soužití s první manželkou a uvedl důvody sňatku z ledna 2022 s matkou své dcery, kvůli vystavení matričního dokladu požadovaného správním orgánem prvního stupně. Poukázal také na přístup k orfi sňatku v Egyptě a podotkl, že v celém řízení vystupoval otevřeně a pravdivě. Úmysl vést s manželkou společnou domácnost má dokládat i fakt, že navzdory opakovaným nesnázím žádá za tímto účelem o vízum, přičemž v případě pobytu v Egyptě bydlí s manželkou spolu. Ze skutečnosti, že jeho první manželství trvalo 9 let a nynější trvá již 6 let podle něj nelze vyvozovat, že jeho vztahy jsou krátkodobé. Odmítl také závěr, že se s manželkou ve většině důležitých osobních informací neshodují.
8. V souvislosti s vedením společné domácnosti ještě vysvětlil důvody, pro které s manželkou trvale nevedli společnou domácnost v Egyptě nebo jiné zemi. Výtky k absenci vedení domácnosti v Egyptě označil za nemístné, nepřípadné a v podstatě traumatizující. Poznamenal, že manželka při návštěvách Egypta vždy bydlela společně s ním. Uvedl také, že se společně podíleli na vybavení bytu v Egyptě a celá jeho rodina se s manželkou setkala, což žalovaný opomněl vyhodnotit. Všechny jeho děti jsou také přiděleny do péče svým matkám.

9. Ke vzájemné komunikaci se vyjádřil tak, že s manželkou komunikují přes mobilní aplikace prostřednictvím textových a hlasových zpráv, sdílení fotografií a videohovorů i s rodinou. Komunikace je každodenní, přičemž její intenzita a obsah s v průběhu šesti let pochopitelně měnily. Komunikace se týká i období, které by za normálních okolností trávili manželé společně, jako jsou svátky, narozeniny nebo pohřby blízkých. K sociokulturní orientaci v České republice pak žalobce uvedl, že chabá znalost reálií nemůže být automaticky přičítána jakémukoliv žadateli o vízum k tíži.
10. Dále se žalobce vyjádřil také k finanční podpoře ze strany manželky. Podotkl, že žalovaný nemá žádný podklad k závěru, že manželka z velké části zaplatila jeho automobil. Většinu kupní ceny nového vozu totiž uhradil on sám z výtežku z prodeje starého vozu. Automobil vlastní pouze on, protože se nachází v Egyptě a jsou s tím spojeny administrativní povinnosti. Finanční podporu ze strany manželky použil na pokrytí svých základních potřeb a údržbu a opravu jachty, aby byla provozuschopná a zajistila mu příjem. Finanční podporu ze strany manželky od začátku neskrýval, což hovoří v jeho prospěch. Oporu ve spisu podle něj nemá ani tvrzení, že po manželce neustále požaduje peníze, přičemž jeho ekonomická situace v zemi původu není slabá.
11. Pro úplnost pak žalobce odkázal na řízení vedené zdejším soudem pod sp. zn. 13 A 52/2022. Uzavřel, že skutkový závěr žalovaného nemůže obstát. Navrhl zdejšímu soudu, aby zrušil napadené rozhodnutí i prvostupňové rozhodnutí, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil mu povinnost zaplatit náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve svém vyjádření předně odkázal na své vyjádření ve věci vedené zdejším soudem pod sp. zn. 13 A 52/2022 a zaslaný správní spis. Nad rámec toho uvedl, že o předchozí žalobě nebylo soudem dosud rozhodnuto a žalovaný tak není vázán rozsudkem, na jehož základě by měl rozhodovat. Správní orgány tedy postupovaly v souladu se zákonem, když umožnily žalobci podat novou žádost o vízum a o této v zákonných mezích rozhodly. Nemůže jim být přičítáno k tíži, že dospěly k totožnému rozhodnutí jako v předchozím vízovém řízení žalobce, neboť nedošlo k podstatným změnám, které by odůvodnily přehodnocení rozhodnutí. V souvislosti s argumentací, že ke změnám nedošlo, neboť manželé nemohli žít spolu v cílové zemi, citoval žalovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2018, č. j. 9 Azs 410/2017-96. Odkázal také na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21.
13. Ohledně namítané nepřezkoumatelnosti žalovaný zmínil, že rozhodnutí nemůže být nepřezkoumatelné, neboť v takovém případě by na něj nemohl žalobce reagovat. K tomu odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74. Z povahy věci je podle něj vyloučena také částečná nepřezkoumatelnost. Následně poznamenal, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí je seznatelné, na základě jakých skutečností rozhodl. Zohlednil přitom veškeré žalobcem předložené skutečnosti a zabýval se komplexně spisovým materiálem. Námitka spočívající v tom, že se správní orgány nevypořádaly se všemi doloženými důkazy nemůže obstát. Taktéž žalovaný podotkl, že na tento typ řízení se nepoužije část druhá a třetí zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) včetně ustanovení § 36 odst. 3 a § 68 odst. 3.

14. Ke zpochybňování záznamu z pohovoru se žalovaný vyjádřil tak, že žalobce byl seznámen s obsahem pohovoru, který mu byl přetlumočen. Souhlas stvrdil svým podpisem, byť s dodatkem. Dodal, že listiny se u českých správních orgánů vyhotovují v českém jazyce. Argument neprůkaznosti záznamu z pohovoru tak shledal nedůvodným. Nadto dodal, že je žalobce zastoupen a zástupce má právo účastnit se pohovoru. Stejně tak nepřisvědčil žalovaný tvrzením, že obsah pohovoru není řádně zapsán, a že závěr o údajné účelovosti manželství je v rozporu s tím, co žalobce ve správním řízení uváděl a co objektivně vyšlo najevo. To odůvodnil tím, že právní zástupce nebyl žádnému z provedených pohovorů přítomen a jedná se proto o ničím nepodložené tvrzení.
15. Dále žalovaný uvedl, že žalobce jedná účelově a veškeré snahy o fungování vztahu pramení ze strany manželky. K tomu odkázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-127/08 a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43, a ze dne 7. 6. 2018, č. j. 9 Azs 410/2017-96. Rovněž podotkl, že součástí rozhodnutí je i komparace skutečností svědčících ve prospěch a neprospěch žalobce. V případě závěru o účelovosti sňatku je rozhodnutí vystavěno především na důvodech svědčících v neprospěch žadatele, na jejichž základě k tomuto závěru správní orgány dospěly. Nelze se podle něj tedy ztotožnit s námitkou, že pouze účelově vybírá skutečnosti svědčící v neprospěch žalobce.
16. Taktéž podle žalovaného z jednání žalobce vyplývá, že nemá v úmyslu vést s manželkou společnou domácnost. Není podle něj totiž podstatné, co s manželkou tvrdí, ale jak se reálně chovají. Vzájemný kontakt a případné založení rodiny není žalobci a jeho manželce znemožněno, když mohou svůj soukromý a rodinný život vést v zemi původu žalobce. Rovněž žalovaný poznamenal, že skutkový stav byl na základě paralelních pohovorů zjištěn správně, srozumitelně a přesvědčivě. Veškeré kroky žalobce jsou dle jeho názoru účelové. Manželka toleruje existenci souběžných vztahů, zasílá mu peníze a hradí veškeré cesty za účelem setkání. Upozornil také na tradici v Egyptě s tím, že chování žalobce je i v těchto podmínkách nezvyklé.
17. Závěrem žalovaný navrhl zdejšímu soudu, aby žalobu zamítl a rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

18. Osoba zúčastněná na řízení se k věci vyjádřila svým podáním ze dne 1. 8. 2023. V něm mimo jiné podrobně popsala společný život s žalobcem a kritizovala činnost správních orgánů v projednávané věci. Jejich závěry označila za zcestné. Podotkla, že rozpory a nejasnosti týkající se jejich manželství již několikrát objasnili. Manžela měla možnost před sňatkem dostatečně poznat na to, aby věděla, koho si bere a co od něj může očekávat. Vymezila se také vůči důvodům, pro které byl její sňatek s žalobcem označen správními orgány za účelový, a poskytla informace o některých okolnostech jejich vztahu. Závěrem tedy vyjádřila plnou podporu podané žalobě.

V. Obsah správního spisu

19. Ze správního spisu zjistil zdejší soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
20. Žalobce podal dne 10. 1. 2023 správnímu orgánu prvního stupně žádost o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník osoby zúčastněné na řízení za účelem připojení se

k rodinnému příslušníkovi. Ve správním spisu pak byly obsaženy další podklady pro rozhodnutí o této žádosti. Jednalo se mimo jiné o kopie cestovních pasů žalobce a osoby zúčastněné na řízení (včetně řady vyznačených egyptských víz a přechodových razítek), oddacího listu vydaného Úřadem městské části města Brna, Brno-střed (osvědčujícího uzavření manželství mezi žalobcem a osobou zúčastněnou na řízení dne 26. 7. 2021), egyptského rodinného registračního listu včetně překladu, řady výpisů z účtů žalobce i osoby zúčastněné na řízení, potvrzení o převodu peněžních prostředků prostřednictvím společnosti Western Union, dokladů o majetku žalobce i osoby zúčastněné na řízení a potvrzení o zaměstnání osoby zúčastněné na řízení. Stejně tak se ve spisu nacházela i kopie lékařské zprávy z vyšetření osoby zúčastněné na řízení v Nemocnici Na Bulovce a letenky osoby zúčastněné na řízení do Egypta a zpět.

21. Dále byla součástí spisu i kopie čestné prohlášení bratra osoby zúčastněné na řízení, pana F. N., v němž prohlašuje, že se osobně zná s žalobcem. Osobně jej potkal v srpnu 2022 během dovolené s tím, že jej z vyprávění znal již předtím. Rovněž byla součástí spisu i kopie čestného prohlášení rodinných příslušníků žalobce v anglickém jazyce, záznamy o komunikaci na dálku mezi osobou zúčastněnou na řízení a žalobcem a také fotografie zobrazující žalobce, osobu zúčastněnou na řízení a rodinu žalobce s popisem.
22. Taktéž správní spis obsahoval záznamy o pohovorech s žalobcem i osobou zúčastněnou na řízení ze dne 30. 1. 2023. K provedenému pohovoru se žalobce vyjádřil i v rámci podání ze dne 3. 2. 2023, které bylo rovněž součástí spisu. V něm poskytl vysvětlení ke svým odpovědím, upřesnil nejasnosti či některé odpovědi doplnil. Podotkl také, že případné neúplné odpovědi nelze dotvářet úvahami správního orgánu.
23. Správní orgán prvního stupně vydal prvostupňové rozhodnutí, jímž udělení víza zamítl, což odůvodnil tím, že se žalobce dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území. Žalobce podal u správního orgánu prvního stupně žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza. Namítal nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí kvůli opomenutí některých důkazů s tím, že pokud by správní orgán prvního stupně přistoupil řádně k posouzení důkazních návrhů, došel by k jiným skutkovým zjištěním. Za nesprávný označil závěr o účelovosti manželství, který podle něj neměl ani oporu ve správním spisu. Rovněž podotkl, že správní orgán prvního stupně nevyhodnotil všechna relevantní indikativní kritéria a zabýval se pouze faktory svědčícími o účelovosti sňatku. Taktéž zmínil, že nebylo řádně reagováno na jeho žádost o bližší sdělení o stavu věci, a namítal nesprávnost posouzení socioekonomického zázemí obou manželů. Na základě této žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza vydal žalovaný napadené rozhodnutí, jímž rozhodl, že prvostupňové rozhodnutí je v souladu s ustanovením § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu dotčeném žalobou, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán podle ustanovení § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Zejména zdejší soud vycházel z následujících ustanovení právních předpisů.

25. Vydávání krátkodobých víz je upraveno v přímo použitelném nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (dále jen „vízový kodex“), který doplňuje vnitrostátní úprava zákona o pobytu cizinců.
26. Podle ust. § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců: *„Cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana Evropské unie a sám není občanem Evropské unie a hodlá doprovázet občana Evropské unie na území nebo následovat občana Evropské unie, který na území pobývá, se krátkodobé vízum neudělí, jestliže se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.“*
27. Podle ust. čl. 35 směrnice č. 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států *„[č]lenské státy mohou přijmout potřebná opatření k odepření, pozastavení nebo odnětí jakéhokoli práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků. Veškerá taková opatření musí být přiměřená a spojená s procesními zárukami stanovenými v člancích 30 a 31.“*
28. Zvláštním druhem opravného prostředku proti rozhodnutí o neudělení víza je nové posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e zákona o pobytu cizinců. Podle ust. § 180e odst. 6 zákona o pobytu cizinců *„Ministerstvo zahraničních věcí posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza, zrušení platnosti krátkodobého víza nebo prohlášení krátkodobého víza za neplatné, o kterých rozhodl zastupitelský úřad, s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropské unie [...]“*
29. Podle ust. § 180e odst. 2 zákona o pobytu cizinců *žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 podává cizinec u správního orgánu, který rozhodnutí vydal, písemně ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení sdělení o neudělení víza, zrušení platnosti krátkodobého víza nebo prohlášení krátkodobého víza za neplatné nebo ode dne, kdy mu byl odepřen vstup na území; podání žádosti nemá odkladný účinek. Pokud sdělení nebylo možné cizinci doručit, počíná lhůta pro podání žádosti běžet dnem, který následuje po uplynutí 180 dní ode dne podání žádosti o vízum.*
30. Podle ust. § 180e odst. 3 zákona o pobytu cizinců *žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 musí obsahovat údaje o tom, kdo ji podává, a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Důvodem žádosti nemohou být skutečnosti, které cizinec nedoložil nebo neuvedl v žádosti o udělení víza nebo v souvislosti s odepřením vstupu na území.*
31. Uzavřením účelového manželství jako důvodem pro odmítnutí udělení či odepření pobytového oprávnění se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud. Např. rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43, dle něhož *„členské státy mohou přijmout potřebná opatření k odepření, pozastavení nebo odnětí jakéhokoli práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků. Veškerá taková opatření musí být přiměřená a spojená s procesními zárukami stanovenými v člancích 30 a 31. Podle článku 28 odůvodnění směrnice by členské státy měly mít možnost přijmout potřebná opatření k ochraně před zneužíváním práv nebo podvody, a zejména před účelovými manželstvími nebo jakoukoliv jinou formou vztahů uzavíraných výlučně za účelem získání práva na volný pohyb a pobyt. Soudní dvůr potvrdil právo členských států přijmout taková opatření v souvislosti s účelovými sňatky v rozsudku velkého senátu ze dne 25. 7. 2008 ve věci C-127/08 Metock, Sb. rozh. S. I-06241, bod 75). Přitom již*

před přijetím předmětné směrnice konstatoval, že fingovaná manželství uzavřená s cílem obejít ustanovení týkající se vstupu a pobytu státních příslušníků třetích států je třeba považovat za zneužití práva (rozsudek ze dne 23. 9. 2003 ve věci C-109/01 Akrich, Recueil s. I09607, bod 57). Z textu směrnice, jejího odůvodnění i z výkladu Soudního dvora je zřejmé, že proces zjišťování existence účelového manželství a následně odepření pobytového oprávnění je plně v režii členských států za předpokladu dodržení procesních záruk, uvedených ve směrnici. Evropské právo zde nedává konkrétní vodítko pro posuzování účelovosti sňatku. Inspirovat se nicméně lze rezolucí Rady ze dne 4. 12. 1997 o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství, Úř. věst. C 382, 16. 12. 1997, s. 1-3. Tato rezoluce vychází jak z respektu k právu uzavřít manželství a právu na respektování rodinného života, tak z vědomí, že účelové sňatky představují nástroj obcházení pravidel vstupu a pobytu příslušníků třetích zemí na území členských států EU. Tato rezoluce definuje ve svém článku 1 „účelový sňatek“ („a marriage of convenience“) jako „sňatek uzavřený mezi občanem členského státu nebo občanem třetí země legálně usazeným ve členském státě a občanem třetí země pouze s účelem obejít pravidel vstupu a pobytu občanů třetí země a získání povolení nebo oprávnění k pobytu pro občana třetí země.“ Rezoluce uvádí v článku 2 faktory, které mohou vést k závěru o účelovém manželství: není udržováno manželské soužití; chybí společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství; manželé se nikdy před sňatkem neviděli; manželé se neshodnou při uvádění svých osobních údajů, důležitých osobních informací či informací o průběhu své schůzky; manželé nehovoří společným jazykem; sňatku předcházelo předání finanční částky; některý z manželů v minulosti uzavřel účelový sňatek nebo se dopustil porušení předpisů o pobytu cizinců.“

32. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40: „Samotný cizinecký zákon sám o sobě nevymezuje konkrétní znaky, které by napomáhaly jasněji vymezit, co lze považovat za účelové manželství. Určitá vodítka je možné hledat v unijních dokumentech („soft law“) a soudní a správní praxi. Rezolucí ze dne 4. 12. 1997, o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových sňatků, CELEX:31997Y1216(01), dostupné na: <http://eur-lex.europa.eu/>, Rada EU přijala definici účelového manželství jako manželství uzavřeného mezi občanem členského státu nebo občanem třetí země s pobytovým statutem v členském státu a občanem třetího státu, jehož výlučným účelem je obcházení pravidel pro vstup a pobyt občanů třetích států, aby občan třetího státu získal oprávnění k pobytu v členském státě. Rada se dále zabývala indikátory účelového manželství a možnými prameny důkazů. Sdělením Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009, o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, KOM(2009) 313, Komise zformulovala doporučení členským státům pro správnou aplikaci migrační směrnice. V otázce účelových manželství prvně odkázala na bod 28 odůvodnění migrační směrnice, podle něhož odpovídají takovým manželstvím sňatky uzavřené výlučně za účelem získání práva volného pohybu a pobytu podle směrnice, na které by jinak dotyčná osoba neměla nárok; obdobné závěry přitom platí i pro jiné formy vztahů. Komise v uvedeném sdělení dále demonstrativně vymezila určité indikátory, které zpochybňují hypotézu zneužití práva – manžel, který je státním příslušníkem třetí země, by bez problémů získal právo pobytu sám nebo již legálně pobýval v členském státě občana EU předtím; pár byl před sňatkem v dlouhodobém vztahu; pár měl společné bydliště/domácnost po dlouhou dobu; pár přijal vážný dlouhodobý právní nebo finanční závazek se společnou odpovědností; manželství trvá dlouhou dobu.“

33. Účelovost manželství je otázkou skutkovou. Pro závěr o existenci účelového manželství je správní orgán povinen na základě řádných skutkových zjištění jednoznačně (bez důvodných pochybností) prokázat, že výlučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli úmysl vést společný manželský život. Za skutkové prokázání účelovosti manželství je přitom plně odpovědný správní orgán (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 228/2015-40, nebo č. j. 5 Azs 89/2015-3, ze dne 29. 10. 2015).
34. Definice účelového sňatku a postup při jejich odhalování právní předpisy neupravují. Při vyhodnocení otázky účelovosti manželství však mohou správní orgány jako vodítko využít indikativní kritéria, která jsou obsažena ve sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států [ze dne 2. 7. 2009, č. KOM(2009)313], které pojednává o účelových sňatcích. Stejně tak je možné vycházet ze sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě nazvaného „Pomáhat vnitrostátním orgánům v boji proti zneužívání práva na volný pohyb: Příručka pro řešení otázky údajných účelových sňatků mezi občany EU a státními příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU“ [ze dne 26. 9. 2014, COM(2014)604 final] (srov. např. bod 15 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2020, č. j. 3 Azs 380/2019-53, či body 11 a 12 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2023, č. j. 10 Azs 86/2023-51).
35. Mezi pozitivní indikativní kritéria (vypovídající o tom, že je zneužití práv nepravděpodobné) se řadí následující: a) manžel, který je státním příslušníkem třetí země, by bez problémů získal právo pobytu sám nebo již legálně pobýval v členském státě občana EU předtím; b) pár byl před sňatkem v dlouhodobém vztahu; c) pár měl společné bydliště/domácnost po dlouhou dobu; d) pár přijal vážný dlouhodobý právní nebo finanční závazek se společnou odpovědností (hypotéka na bydlení, atd.); e) manželství trvá dlouhou dobu. Mezi negativní kritéria (nasvědčující tomu, že existuje možný úmysl zneužití práva a obcházení zákona o pobytu cizinců) patří: a) pár se před svatbou nikdy nesetkal; b) pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání, nebo důležité osobní informace, které se jich týkají; c) pár nemluví společným jazykem, kterému oba rozumí; d) důkaz o peněžní částce nebo daru, které byly předány, aby byl sňatek uzavřen (s výjimkou peněz nebo darů, které byly předány jako věno v kulturách, kde je to běžnou praxí); e) v minulosti jednoho nebo obou manželů existuje důkaz o předchozích účelových sňatcích nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu; f) rozvoj rodinného života pouze tehdy, kdy byl přijat příkaz k vyhoštění; g) pár se rozvedl krátce potom, co dotyčný státní příslušník třetí země získal právo pobytu. (Srov. např. bod 15 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2021, č. j. 5 Azs 56/2019-21).
36. Ačkoliv správní orgány mohou z těchto kritérií vycházet, nemohou své závěry odvíjet pouze od těchto kritérií. Jejich naplnění, resp. nenaplnění, není důvodem pro automatický závěr o účelovosti manželství. Je proto nutné, aby správní orgány zjištěné skutečnosti souhrnně posoudily a náležitě zhodnotily i ty, které svědčí ve prospěch řádného úmyslu manželů. V opačném případě by bylo rozhodnutí zatíženo nepřezkoumatelností (srov. např. body 28 a 29 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21, nebo bod 17 rozsudku Nejvyššího správního

soudu ze dne 26. 9. 2018, č. j. 10 Azs 68/2018-39). Na místě je také podotknout, že „[z]ávěr o účelovosti manželství lze učinit pouze v případě, že ze zjištěného skutkového stavu bez důvodných pochybností vyplývá, že žadatel (žadatelka) o vízum uzavřel manželství s občanem (občankou) Evropské unie výlučně s úmyslem obcházet zákon o pobytu cizinců a současně s úmyslem vést společný manželský život.“ (Viz bod 29 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2022, č. j. 1 Azs 28/2022-67.)

37. Je pravdou, že správní orgány (zejména pak žalovaný) v projednávané věci z výše popsaných indikativních kritérií vycházely. Zjištěné skutečnosti neposoudily náležitě a některé skutečnosti, ze kterých vycházely, ani nemají oporu ve správním spisu, jak bude rozebráno dále. Předně je třeba v této souvislosti uvést, že žalovaný zjevně vycházel při posuzování prvního pozitivního indikativního kritéria (získání práva pobytu) z předchozích žádostí žalobce. Své závěry založil na tom, že žalobce v minulosti vízum nezískal. Ve správním spisu se však nenachází žádný podklad, který by tuto skutečnost dokládal, když právní spis neobsahuje záznamy z evidence vízových žádostí, ani rozhodnutí o předchozích žádostech. Zdejší soud tak nemůže přezkoumat, zda tato část odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí má reálný základ. Není tedy možné řádně vyhodnotit naplnění příslušných indikativních kritérií. Podle čl. 37 odst. 3 vízového kodexu mají být součástí správního spisu kopie příslušných podpůrných dokladů a záznamy o provedených ověřeních. Žalobce tedy důvodně namítal, že ve správním spisu nejsou založeny záznamy z evidence vízových žádostí a rozhodnutí o nich, na které se žalovaný odvolává v napadeném rozhodnutí. Je tak na tomto místě nutno konstatovat, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ svého rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu, což způsobuje vadu řízení ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
38. Obecně platí, že nejsou-li součástí správního spisu důkazy, ze kterých správní orgán vycházel, nemá skutkový stav, který vzal správní orgán za základ svého rozhodnutí, oporu ve spise ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (rozsudek ze dne 22. 1. 2004, čj. 4 Azs 55/2003-51, č. 638/2005 Sb. NSS). Brání-li tyto vady přezkoumání napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů, je krajský soud povinen rozhodnutí zrušit, a to i bez výslovné námitky (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009-84, č. 2288/2011 Sb. NSS). Neučiní-li tak, zatíží řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, čj. 1 Azs 19/2017-26).
39. Je také vhodné dodat, že slabší socioekonomická situace žalobce sice jistě může svědčit o tom, že by vízum jinak nezískal. Nicméně nejedná se o negativní indicii účelového manželství. Sama o sobě tedy neprokazuje, že by žalobce uzavřel manželství pouze za účelem získání pobytového oprávnění v České republice a nemá v úmyslu vést s manželkou společný manželský život. Posouzení socioekonomického postavení manželů je sice možné při posuzování účelovosti manželství vzít v potaz, ovšem účelovosti manželství by naopak spíše svědčilo, kdyby byla manželka žalobce (jako občanka EU) v horším socioekonomickém postavení, než on sám, což by mohlo nasvědčovat tomu, že motivace k uzavření sňatku byla platba za poskytnutí příležitosti k získání pobytového oprávnění. Naopak slabší socioekonomické postavení manžela ze země mimo EU není jistě ničím neobvyklým. Situace žalobce podle zjištění správních orgánů nadto není v zemi původu nijak žalostná. V projednávané věci tedy není

skutečnost, že manželka žalobce finančně podporuje, ničím, co by mělo přesvědčivě prokazovat účelovost uzavřeného manželství. Nadto si nelze nevšimnout, že v bodě „Zaprvé“ napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že skutečnost, že manželka žalobci zasílá finanční obnosy, hovoří ve prospěch manželů.

40. Pokud jde o dlouhodobost vztahu, uzavřel žalovaný v bodě „Začtvrté“ napadeného rozhodnutí, že pár sice byl před sňatkem v dlouhodobém vztahu, nicméně nejednalo se o vztah pevný a trvalý, protože manželka žalobce pouze krátkodobě navštěvovala a ten paralelně udržoval soužití s jinými ženami a vychovával své děti. To je podle žalovaného zcela nestandardní a nelze to vyhodnotit jako dlouhodobé soužití. V tomto ohledu ještě v bodě „Zadesáté“ napadeného rozhodnutí uvedl, že partnerské vztahy žalobce dlouhodobě nevykazují žádnou trvalost, pevnost ani intenzitu. Je tak nepravděpodobné, že by vedl pevný a trvalý vztah s občankou EU. Z jeho chování tedy jednoznačně plyne účelovost. K tomu je však třeba podotknout, že neexistuje pouze jeden společensky akceptovaný model manželství s jasně definovaným obsahem (srov. např. bod 22 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2022, č. j. 6 Azs 214/2019-41). Paralelní vztahy vedené žalobcem jistě mohou být relevantní pro posouzení účelovosti jeho manželství. Nicméně nelze bez dalšího uzavřít, že existence takového vztahu automaticky znamená, že posuzovaný vztah se současnou manželkou není možné považovat za pevný a trvalý, resp. že žalobce není vůbec schopen takový vztah navázat. Žalovaný pouze konstatoval existenci paralelních vztahů a nijak blíže se nezabýval jejich povahou. Nevyhodnotil tedy např. jejich intenzitu a zda se skutečně jednalo o vztahy vážné i v době trvání vztahu se současnou manželkou, nebo zda šlo o vztahy čistě formální založené a fakticky skončené již v minulosti. Soud má za to, že tuto skutečnost je třeba vyhodnotit komplexněji a vzít v potaz všechny okolnosti týkající se těchto vztahů. Pro závěr o nedostatečné pevnosti a trvalosti dlouhodobého vztahu se současnou manželkou tedy nepostačuje pouhé konstatování o dřívější existenci paralelních vztahů (případně narození dětí). Uvedený závěr není podložen náležitými úvahami a správní orgány by se touto skutečností musely zabývat podrobněji.
41. K hodnocení společného soužití manželů (vedení společné domácnosti), žalovaný uvádí, že manželka nejprve při svých návštěvách Egypta bydlela v pronajatém bytě, který si sama platila. Žalovaný však již nijak neuvádí, na základě čeho k takovému závěru dospěl, když z žádných podkladů ve správním spisu toto nevyplývá. Společné soužití páru však zřejmě skutečně nelze považovat za dlouhodobé, když se omezuje pouze na návštěvy manželky v Egyptě. Vedení společné domácnosti je nicméně pouze jednou z indicií, že se o účelový sňatek nejedná. Nadto Nejvyšší správní soud k ní v rozsudku ze dne 14. 12. 2020, č. j. 3 Azs 380/2019-53, uvedl, že *„[s]dílení společné domácnosti není v manželství právní povinností, a proto z její absence nelze vyvozovat závěr o účelovosti manželství. Z uvedeného tedy vyplývá, že absence společné domácnosti má pro posouzení úmyslu vést společný manželský život minimální význam, a proto bez doplnění dalších významnějších skutkových zjištění nemůže vést k závěru, že manželství bylo uzavřeno účelově s cílem získat pobytové oprávnění.“*
42. Odůvodnění napadeného rozhodnutí pak není přiléhavé ani, co se týče hodnocení kritéria dlouhodobosti manželství. Není v něm dostatečně vysvětleno, proč žalovaný manželství za dlouhodobé nepovažuje. Omezil se totiž pouze na konstatování data uzavření manželství a data podání jedné z žádostí o krátkodobé vízum z titulu

rodinného příslušníka občana Evropské unie. Poukázal také na četnost shledání po svatbě a úvahy o dalším životě v České republice a místě jejich zaměstnání. Není však vůbec zřejmé (resp. žalovaný nijak nevysvětluje), jak na základě těchto úvah dospěl žalovaný k závěru, že manželství nelze považovat za dlouhodobé. Souhlasit pak naproti tomu lze s tím (a ostatně ani žalobce to nijak nerozporuje), že naplněno nebylo kritérium společného dlouhodobého závazku.

43. S ohledem na vše výše uvedené lze na tomto místě shrnout, že žalovaný se vyhodnocením pozitivních indikativních kritérií náležitě nezabýval. Je třeba rovněž podotknout, že nesplnění pozitivních kritérií neznamená automaticky, že se jedná o účelový sňatek. Je třeba posoudit i naplnění negativních kritérií. Z negativních kritérií se žalovaný v napadeném rozhodnutí zabýval především tím, že se manželé neshodují, pokud jde o okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají. Ani v tomto ohledu však jeho závěry neobstojí.
44. Obecně lze v této souvislosti uvést, že obsah pohovorů je třeba hodnotit objektivně. Podle Nejvyššího správního soudu nelze „pohovory vyhodnocovat paušálně pouze formou vyhledávání rozporů, které jsou zjevné z prostého jazykového vyjádření odpovědi na kladené otázky, nýbrž je nezbytné posuzovat odpovědi učiněné při osobních pohovorech i ve svém celku [...] Tedy je třeba vzít v potaz i různé kulturní a společenské prostředí, v němž dotčené osoby dosud (před sňatkem) žily, v různém nazírání, byť identických otázek a relevantních skutečností z pohledu muže a ženy, i vzhledem k významu, který mohou určitým skutečností obě pohlaví více či méně přikládat. Za nedostatečné je naopak třeba považovat posouzení výsledků osobních pohovorů pouze formálním způsobem [...] Pokud měl stěžovatel za to, že se žalobce se svojí manželkou neshodují v důležitých osobních informacích, které se jich týkají, měl nejprve vyložit, které osobní informace považuje za důležité pro posouzení žádosti žalobce, a teprve poté také konkrétně vyložit, že jsou tato kritéria v nynější věci naplněna.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2015, č. j. 5 Azs 89/2015-30).
45. Žalovaný však nejprve v bodě „Zaprvé“ napadeného rozhodnutí uvádí, že pohovory vypovídají ve prospěch manželů, neboť se na většině skutečností, resp. důležitých osobních informacích, shodují (což následně oslabuje konstatováním, že na pohovory se lze v zásadě připravit a odpovědi korigovat). V bodě „Zaosmé“ napadeného rozhodnutí (tento bod je v zásadě shodný s bodem „Zašesté“ rozhodnutí žalovaného o předchozí žádosti žalobce) pak zmiňuje, že manželé znají své osobní údaje, údaje o svém vzdělání i o svých předchozích vztazích, jakož i většinu údajů o rodinných příslušnících. Následně ovšem poukazuje na řadu rozporů v rámci výpovědí, aniž by uvedl, proč zrovna tyto skutečnosti považuje za podstatné z hlediska svého hodnocení uvedeného indikativního kritéria (potažmo podstatné pro posouzení účelovosti sňatku). Zejména ale není vůbec zřejmé, z čeho mají tyto rozpory vyplývat. Odpovědi, které žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že je žalobce a jeho manželka uvedli v rámci paralelních pohovorů, vůbec neodpovídají záznamům z těchto pohovorů ze dne 30. 1. 2023, které jsou součástí správního spisu. Pokud žalovaný vyšel z nějakého staršího pohovoru, není záznam o něm součástí správního spisu a není ani zřejmé, o jaké pohovory se má jednat. Přijaté závěry v tomto ohledu tedy vůbec nemají oporu ve správním spisu. Naopak se žalovaný žádným způsobem nevyjádřil k obsahu pohovorů ze dne 30. 1. 2023 (a také podání, v němž žalobce upřesňoval a opravoval některé odpovědi) a tyto výpovědi

žalobce a jeho manželky vůbec nevzal v potaz. Skutečnost, že manželé se mohou do určité míry na pohovor společně připravit nemůže znamenat, že by k němu nemusely správní orgány vůbec přihlížet a vyhodnocovat jeho relevantnost. Soud má tedy za to, že není na místě, aby se zabýval relevantností žalovaným tvrzených konkrétních rozporů z hlediska posouzení naplnění zmiňovaného indikativního kritéria (potažmo účelovosti sňatku), jelikož by toto posouzení bylo toliko hypotetické. Lze ale dodat, že v bodě „Zprvė“ napadeného rozhodnutí žalovaný kupř. ještě v této souvislosti uvádí, že žalobce nesprávně uvedl rok potratu své manželky. Nicméně z této skutečnosti nelze dovozovat, že by manželé o sobě neznali důležité osobní informace. Naopak informace o potratu jsou velmi citlivé a skutečnost, že žalobce ví o potratu své manželky, tedy naopak svědčí o tom, že manželé o sobě citlivé informace vědí, třebaže si žalobce uvedl nesprávně rok, kdy k potratu došlo.

46. Rovněž závěry žalovaného ohledně jazykové bariéry mezi manžely nejsou přesvědčivé. Sám žalovaný uznává, že oba manželé angličtinu do jisté míry ovládají, potažmo že znalost jazyka ze strany žalobce se zlepšila (ačkoliv neovládá písemnou formu). Toto indikativní kritérium jistě nevyžaduje, aby manželé nutně mluvili zcela plynule společným jazykem. Jazyková bariéra může svědčit toliko o velmi nízké či nulové komunikační potřebě. Závěr ohledně jazykové bariéry nelze dovodit pouze z toho, že doložená písemná komunikace manželů se omezuje na tu nejzákladnější úroveň. Ostatně sám žalovaný podotýká, že žalobce neovládá písemnou formu jazyka, což dovozuje z výhrady připojené k podpisům na záznamu o pohovoru. Vyšel navíc i z toho, že určitá komunikace (telefonická) mezi manželi byla doložena. Není ani pravdou, že by žalobce odpovídal na dotazy při pohovoru pouze velmi stručně a krátce. Naopak v některých případech se jedná i o odpovědi poměrně podrobné. Odpovědi nadto v zásadě odpovídají položeným otázkám. Již jen tato skutečnost vypovídá o tom, že žalobce zřejmě je schopen se v angličtině dorozumět. V rámci pohovorů navíc oba manželé uvedli poměrně detailní informace o sobě i svých rodinách, což také značí, že komunikace mezi nimi zřejmě probíhá. Z výše uvedeného tedy neplyne, že by se spolu nebyly schopni dorozumět. Na místě je též poznamenat, že žalovaným zmiňovaný překlad vět z arabštiny do angličtiny nemá žádnou oporu ve správním spisu a není zřejmé, z čeho v tomto ohledu žalovaný vycházel. Není přitom relevantní, že žalobce neovládá český jazyk a ani se česky neučí. Nelze se tedy ztotožnit se závěrem, že by manželé neovládali společný jazyk.
47. Soudu není též zřejmé, jaké závěry dovozuje žalovaný ve vztahu k posouzení účelovosti manželství ze zjištění, že žalobce nemá dostatečnou znalost českých reálií. K tomu lze podotknout, že zákon o pobytu cizinců ve vztahu k žádnému pobytovému oprávnění nevyžaduje po cizincích znalost českých reálií.
48. Soud tedy shrnuje, že žalovaný neposoudil komplexně všechny relevantní skutečnosti, pokud jde o vztah žalobce a jeho manželky. Zaměřil se převážně na faktory svědčící účelovosti uzavřeného sňatku. Nadto některé jeho závěry nemají ani oporu ve správním spisu. Nelze se tedy ztotožnit s tím, že dostatečným způsobem prokázal účelovost uzavřeného manželství. Podle mínění zdejšího soudu nelze nevidět, že v řízení vyšly najevo skutečnosti, které mohou vyvolávat pochybnosti o účelovosti uzavření manželství (kupř. další partnerky žalobce) a že se manželství může jevit jako nestandardní. Správní spis však dosud neposkytuje dostatek podkladů pro definitivní

závěr, zda bylo manželství žalobce uzavřeno účelově či nikoliv. Skutkový stav, který vzaly správní orgány za základ svých rozhodnutí, nemá oporu ve spisovém materiálu. Závěr o neudělení krátkodobého víza musí spočívat na komplexním zhodnocení veškerých skutkových okolností. Takové komplexní zhodnocení přitom nemůže spočívat ve vybrání těch skutečností, které svědčí v neprospěch manželství a vychází zejména z pohovoru s nízkou důkazní hodnotou (v posuzovaném případě), ale musí být založeno na objektivním zohlednění všech skutečností. V dalším řízení bude proto třeba zásadního doplnění, a to především provedením doplňujícího pohovoru s žalobcem, v jazyce, ve kterém nevzniknou pochybnosti o jeho schopnosti chápat a odpovídat na otázky. V opačném případě není možné na základě pohovoru ověřit a porovnat, zda se manželé shodují v důležitých aspektech jejich vzájemného vztahu. Rovněž správní spis musí obsahovat všechny podklady, ze kterých správní orgán vychází v odůvodnění svého rozhodnutí tak, aby byl následně umožněn řádný soudní přezkum.

49. K námitce, že žalovaný nijak nereagoval na skutečnosti uvedené v podání datovaném dne 17. 5. 2023, je nutné uvést, že žádná taková písemnost se ve správním spisu nenachází a ani žalobce její podání nijak neproazuje ani neuvádí, co konkrétně mělo být jejím obsahem. Námitkou výpovědní hodnoty záznamů o pohovorech se zdejší soud blíže nezabýval, neboť správní orgány nevzaly pohovory provedené dne 30. 1. 2023 dostatečně v potaz (ani písemné podání, v němž byly údaje uvedené v rámci pohovoru opravovány). Bude tak na nich, aby se výpovědní hodnotou pohovorů a tvrzeními žalobce o nesprávném záznamu odpovědi (viz podání z 3. 2. 2023) náležitě zabývaly.

VII. Závěr a náklady řízení

50. Z výše uvedených důvodů tak zdejší soud podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušil bez jednání napadené rozhodnutí (včetně prvostupňového rozhodnutí), neboť napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech a vyžaduje zásadní doplnění. Věc rovněž vrátil dle ustanovení § 78 odst. 4 s. ř. s. žalovanému k dalšímu řízení.
51. V dalším řízení bude žalovaný vázán právními názory zdejšího soudu vyjádřenými v tomto rozsudku (viz ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.).
52. Zdejší soud nevyhověl návrhu žalobce na spojení věcí vedených zdejším soudem pod sp. zn. 13 A 52/2022 a sp. zn. 20 A 16/2023, neboť shledal, že by nebylo vhodné postupovat dle ust. § 39 odst. 1 s. ř. s., když předmětná žalobami napadená rozhodnutí vycházela z odlišného skutkového stavu vzhledem k časovému odstupu mezi jejich vydáním.
53. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalobci soud přiznal náhradu nákladů řízení v celkové výši 9 800 Kč. Tato částka sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč, z odměny advokáta, kterou tvoří odměna za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepsání a podání žaloby) podle § 7, 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a 2 režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Náhrada nákladů řízení tedy celkem činí částku ve výši 9. 800 Kč.
54. Pokud jde o náklady řízení, které vznikly osobě zúčastněné na řízení, soud dospěl k závěru, že v dané věci nejsou dány předpoklady pro rozhodnutí soudu o jejich náhradě.

Podle ust. § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V posuzované věci soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost v řízení nestanovil (neuložil), pouze jí dal možnost uplatnit své právo v probíhajícím řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 30. září 2024

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D., v. r.
samosoudce